

№. 4.

An. V.
1881.

Gherl'a

22 Feb.
6 Martie

AMICULU FAMILIARU

Apare totu in a două Domineca. — Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 5 fl., pe unu semestru 2 fl. 50 cr., pentru Romani'a și Tierile latine pre unu anu 13 franci — lei noi, pre unu semestru 7 franci — lei noi.

Renascerea limbei romanesci in vorbire si scriere.

XI. Deteriorari sintactice, si conclusiune.

(Urmare.)

In respectulu casuriloru dependenti de la verbu și nume scimu, că acusativulu in dialectulu septemtrionale rom. séu daco-rom. asta-dî e neaparatu prepusetiunale la numele proprie personali și la pronumele personali. Asiá e acést'a adi și in dialectulu sicilianu, sardinianu, catalanu, apoi in limb'a portugese și desclinitu in cea ispana, in carea acusativulu numeneloru personali cere asisiderea neaperatu prepusetiunea *a*, ba adese și acusativulu altor'a. Déra in roman'a inaintea acusativului numeloru comuni mai bine și mai frumusu se omite *pre*, punendu-se numai in casulu, candu e vorba de evitarea vre unui dubiu, vre unei ecivocetâti.

Acusativulu duplu, alu persónei și alu lucrului, iutre tóte neolatinele singura roman'a lu-pastrà cu verbulu a *invetiá* l. *docere*, pre lînga care latin'a mai posedea alte câteva verbe de acestu regime. Acumu inse scrietori rom., ce nu-si prea dederu ostenéla, a-si *invetiá* limb'a, inceptu a alterá și acésta trasetura stravechia a romanei, punendu langa cestiunatul verbu acusativulu obiectivu cu prepusetiunea *la*. Altu acusativu duplu, alu obiectului și alu predicatului acestui-a, sustantivecu ori ajectivecu, se usita desu in limba-ne la verbele, ce insémna aflare, alegere, dechiarare, credere, facere, incoronare, judecare, numire, prochiama, pretiuire, tienere, ungere sel., p. e. cum natulu fece pre fiiu-so medicu; Domnulu te alese imperatu preste Israelu; lu tieneám omu bunu, omu de parola. Déra loculu acestui acusativu predica-

tivu, numitu și factitivu, in roman'a literaria moderna incepe din ce in ce mai multu alu ocupá acusativulu cu prep. *de*, cu care inse respectivele frasi ni se paru a suná mai puțin bine romanesce, p. e. pre Cus'a lu-alesera de domnu alu Romaniei, lu-credeám séu lu-tieneám de omu invetiatu, ild. lu-alesera domnu, lu-credeám omu scl.

Dativulu asisiderea e in roman'a septemtrionale uneori flesivecu uneori prepusetiunale cu prep *la*; in macedo-roman'a e flesivecu și prepusetiunale totodata cu prep. *a*. Cel'a dupa opiniunea nóstra, in daco-roman'a e de preferitu, unde numai se póte; cest'a inse inca possiede ésta-dî indereptatire p'aci esclusiva atunce, candu numele, ce are se venia in dativu, este determinatu prein vre unu numerale cardinale ori ordinale séu prein unele numerali nedefinite statórie inaintea numelui; p. e. premiulu acest'a dá-lu scolarului, mai puțin bine: la scolaru; inse: dá-lu la alu doile scolaru, séu scolarului alu doile.

In privinti'a genitivului, — care in limbele neolatine este casu dependente mai multu de nume decâtu de verbu, mai multu adnumenale séu atributivu decâtu averbiale séu predicativu, si pentru insemnetatea carui-a semtiulu neolatineloru e mai puțin vivace decâtu pentru a dativului, asiá câtu nece la pronumele personali nu se desvóltá dein genitivulu lat. vre una forma organica neolat. — oserbâmu numai un'a. Anume in latin'a și in neolatinele occidentali nu numai genitivulu cali-

tativu, ci si celu posiesivu pôte depende nemediulocitu de verbele *sum* si *pare*; ci in romanesc'a numai in tempulu mai nou incepù a se introduce atare usu alu genitivului posiesivu, pr. l. *sapientiae est ita agere*, isp. *es de justicia punirle*, fr. *cela est du devoir d'un homme*, rom. e detorinti'a jude lui a face dereptate: pana aci inse diceamu: e detorinti'a jude lui scl., si asià credemu, cà este mai bine si mai neosiu romanesc.

Ce se tiene de sintasea prepusetiuniloru, ne rostiramu já mai susu contr'a acumularei lorù fóra scopu si fóra folosu. Aice ne mai respicamu contr'a usului transcarpatinu a lui *dupre* fr. d' après, séu plane *de pe* in loculu si in sensulu romanescului *dupa* it. dopo; dein contra, totu la fratii din Romani'a libera: *ca diù dupa calu*, ild. *depre calu*. Nu ne suna bine romanesc nece unele cá acestea: a caletori pre nópte¹⁾, pre iérna petrecu in cetate scl., ild. *nóptea*, *iérn'a*.

Incátu pentru sintasea verbului memoraramu si in cele precedenti si aice repetim, cà in limb'a nóstra e pleonasmu, e eróre a pune lángha verbu totu intr'un'a pronumele personali; afóra numai, candu pre pronume diace anumitu pondu. De doritu ar' fi mai incolo, cá scrietorii nostri transcarpatini se se desvetie de grecismulu nóue ciscarpatiniloru nesuferitu, de a pune langa subiectulu in multariu verbulu in singulariu.

Nu mai puçinu scrietorii rom. de pretotunde se se folosésca de abundanti'a temporiloru verbali, de cari dispune roman'a in mesura, cá nu multe alte limbe moderne. Roman'a pôte cum se cade aplicá regul'a celoru vechi, dupa earea „perfecto procedit, imperfecto insistit oratio“; cà-ce, cá se tacemu de alte tempuri verbali, posiede tempu imperfectu pentru a esprime durat'a in trecutu, cu carele deci potemu depinge dátinele, moralurile, cercustantiele si alte esplicatiuni de adausu templamentului, ce se enara; posiede perfectu simplu, numitu si istoricu, ba inca dóue de aceste, ce semnifeca trecutul departatu si de tempulu presente cu totulu despartitu si neaternatu, cu carele derept'ace'a propunemu evenimentele istorice simplamente implenite si trecute, cam in form'a perfectului istorecu lat. si a aoristului elenu; posiede perfectu compusu, ce insémna unu trecutu statoriu in legatura celu pucinu cu presente vorbitoriului; posiede prea-perfectu pentru templarile de multu trecute. Tóte aceste inse celi mai multi scrietorii rom. moderni le confunda, le nesocotescu, asià cátu in scrierile lorù nu mai affi, decátu perfecte compuse si éra compuse. Desclinitu perfectulu simplu, istorecu, atátu de comptu si frumosu, desclinitu acestu adevratu ornamentu alu stilului càrtiloru nóstre antice n'afra gratia in ochii lorù. Si cu tóte aceste; rogámu,

¹⁾ Gabr. Munteanu Gramat. limb. rom.; de si la Svetoniu se dice: „per singulos dies,“ la Pliniu: „per noctem,“

se binevoiesca a reflectá la nuantiele sensului temporiloru verbali rom., si voru vedé, cà nu numai perfectulu compusu, ci si celu simplu, intogmai cá si imperfectulu si perfectulu, merita din puntulu elegantieii stilului rom. cea mai caldurósa imbraciosiare.

In legatura mai oserbamu despre tempuri si modi, cá partiel'a averbiale candu unii literatori o folosescu aóre cu conditionale si atunce, candu frasea nu e conditionata: una imitatiune acésta a constructiunei lat. cu conjunctiunile *dum*, *quum*, precumu si a asemeni constructiuni grecesci, p. e. *Pyrrhus, quum in templum Jovis venisset*, rom. *Pir*, candu ar' fi venitu in templulu lui Joe, ild. candu veni, candu venise. Éra conjunctiunea conditionale *se*, carea la celi vechi se usitá in tóta estensiunea particuleloru conditionali *de*, *déca*, *decum v'a*, ésta-di inse are usu mai restrinsu. poftesce, cá tempurile ambelor frasi se fia de aceea specie.¹⁾ Apoi cá si cá inaintea cojuntivului in fruntea propusetiunei secundarie punendu-se, nu e alta ce, decátu vorbosetate fóra folosu, pr. *spune-i cá se-mi aduca*, ild. *spune-i se-mi aduca* etc.

Cu respectu la infinitivu se se oserbe antáiu regul'a, adi adeseori calcata, cá dupa verbele *potu*, *sciu*, *dupa ausiliarele*, *voiu*, *vreám*, *asi*, si *dupa locutiunile am ce*, n'am ce infinitivulu dependente de aceste, fóra vetemarea orechiei rom., nu pôte avé de inainte-si prepusetiunea *a*; chiaru si candu infinitivulu vene a stá mai departe de memoratele verbe si locutiuni, pare cá decátu infinitivulu cu *a* ne suna mai bine cojuntivulu verbului respectivu. Mai departe se ne ferim de acumularéa fóra nece unu folosu, ba negramatecale a prepusetiuniloru inaintea infinitivului, pr. intru de a-si impleni detorinti'a, pentru de a lucrá estu-modu, ild. intru a-si impleni, pentru a lucrá scl.; cu atátu mai vertosu, căce deintre prepusetiunile genuine si altcumu numai fóra, afóra si a *prope* se construescu cu de dupa sene.

Multu pecatuescu scrietorii rom. mai noui cu prepusetiunea *de*, carea o punu inaintea infinitivului si atunce, candu acest'a depende numai dela verbu, pr. *dorescu a termená lucrulu*, *me preparu de a plecá*, ild. *dorescu a termená*, *me preparu a plecá* s. a. a. Vedi bine cá cadu sub esceptiune verbele, ce si altcumu se construescu cu *de*, *de la*, pr. *me contenescu*, *me ferescu de a bé*, *me impiedecá de a veni*; déra si in asemene casuri omisiunea lui *de* de cele mai multe ori nu detrage, ci adauge elegantieii si sunoretateii constructiunei. Deincontra *déca* infinitivulu depende mai deadereptulu dela vre unu nume, alesu articlatu, infinitivulu si-reiea natur'a sustantivale si dependenti'a-i genitivale de la nume se esprime si

¹⁾ De acea la Cipariu. Sintacteca, pag. 230: „Se am bani, precum nu am, multe bune mi-cascigámu.“ imperfectulu suna aice neromanesc; dóra: *se-aveám bani*, séu: *de-aveám bani* scl.

mediulocescu cu prep. de, pr. lu tormēnta grigi'a de a nu si-pierde procesulu, nu e tempulu de a diacé in nelucrare.¹⁾

Insemnāmu inca, cumu cā supinulu înainte-si cu prep. de, alesu dupa verbele sum si am, dera si dupa numene sustantive si ajective de forte multe ori, suna mai frumosu romanescu decātu infinitivulu, p. e. iusioru de disu, greu de facutu, bunu de mancatu, am de scrisu scl. Mai departe, constructiuni cā acelea, destulu de dese la literatorii transcarpatini, in carele dupa norm'a neolatineloru apusane participiulu trecutulu séu pasivu se pune in locu de gerundiu, óresicūm in form'a ablativului absolutu lat., suntu neromanesci, pr. estu lucrul termenatu, ne vomu apucá de altele, ild. terminatu fiendu. Éra incātu pentru form'a pasiva a verbeloru, acestei-a limb'a nōstra cu sororile sale depreuna prefera, preste totu luandu, form'a activa, alesu déca verbulu ar fi se sté in tempulu presente.

Ce se tiene apoi de regimelē verbeloru, ajunsemu in tempulu mai nou intru una adeverata confusiune babilonica, incātu omulu ar poté scrie despre acést'a intr'una respectabile volume unu „Antibarbarus“ romanescu, p. e. cuventele metropolitului primate merita se ffa cunoscute la omenimea intréga (nu dicemu: se fia cunoscutu la mine, ci: mie); de nemica inse nule erá mai necasu la conationalii sei (nu dicemu: e necasu la mine,²⁾ Aceste numai cá scurte esemple, spre a atrage atentiunea literatoriloru nostri asup'r'a estui pré importante punctu alu sintasei rom. Spatiulu nu ne iérta a produce esemple de acestea cu miiele.³⁾

(Finea va urmá.)

DR. GREGORIU SILASI.

DE-OIU MORI...

De-oiu mori copila-odata:
Vin' la grop'a mea uitata,
Si te radíma de cruce,
Si-mi sioptesce o siópta dulce!

Trece-oru venturi preste mine,
Trece-oru siópte si suspine,
Trece-oru cantece placute —
Cine móre nu le-aude.

Dara siópt'a ta-adorata
O-a semti tiern'a 'ngropata,
Voiu semti-o si voiu dice:
Me-a iubitu si sum ferice.

V. R. BUTICESCU.

¹⁾ Pentru filologii nostri insemnāmu aice usulu desu a lui de in muntii apusani ai Transilvaniei in sensulu pronumelui relativu care, pr. omulu, de a fostu aice = omulu, carele a fostu aice.

²⁾ „Observatoriulu“ 1879 nru 83.

³⁾ Unu micu „Antibarbarus“ rom. dedemu já in 1874 in „Transilvani'a“ nru 16 s. u.

NEBUNULU DELA SANT'-ANN'A

— Novela originala. —
(Urmare.)

Din acestu momentu se obicīnuise Tasso cu gândulu mortiei. Unic'a inchipuire ce avea erá cā in un'a séu alt'a nópte 'lu voru redicá din cei patru pareti, pentru a-lu aruncá bestialoru flamēnde din casuliale de feru.

Indesiertu venia Montecatino, — nici o litera nu mai esiá din condeiulu lui, spre a nu fi silitu se o dee acestui urgisitu. Se dedase a-lu vedé, inse cu-unu dispretiu ce sapase o prapastia intre ei.

Trei luni petrecusé acceptandu mórtea, cându intrá Montecatino fara de veste. — Viclén'a lui limba vorbía de libertate.

Cu-o mandria nepasatóre aretá Tasso, cā schimba cu dragu inchisórea cu libertatea mormentului.

— Nu cu mormentulu prietenulu mieu, dise contele, ci cu libertatea adeverata. Probéza, si nici o incuietóre nu vei gasi, — usile suntu deschise inaintea t'a. Torquato Tasso, tu esci liberu!

Tasso siovaí. — Liberu eu?

— Cetesce, — ducele Alfonso voiesce asia.

Nu potú ceti, i jocáu sírele. Anghiolet'a inse i spuse cuprinsulu intregu.

— Liberu! liberu! — esclamá elu, si poterea care m'a strivitu tempu de síapte ani, poterea de feru s'a inmoiatu.

— Asculta, dise Montecatino, esti liberu, — pornesce iute — din Ferrara esti esilatu pe veci.

— Destulu! destulu é atát'a pentru nebunulu dela Sant'-Anna. Cá unu cersitoriu голу si flamendu pornescu — nu pre petióre, ci cá penitentiariulu pre genunchi plecu. Sum liberu — liberu, nu-mi mai stati in cale, lasati-me se pornescu!

— Montecatino spune ducelui multiemit'a mea purcésa din adēnculu sufletului. Spune-i cā uitate-su suferintiale, — de aici iau cu mine celu din urma bine: „libertatea“ — Princesei — dar' spune-mi a cui rogare a induplicatu pe Alfonso... nu vréu se ffu ingratu in acestu ceasu, nici catra dusimānii mei.

— Eu credu cā duces'a Lucreti'a cu sojiulu ei....

Tasso cadit la pamentu murmurandu o rogatiune intielésa numai de Ddieu.

Cându esi dela Sant'-Ann'a — se opri privindu-se cu gele pre sene-si. Intrase teneru, cu acelu obrasu rumenu ce ride a fericire, acum erá betranu si bolnavu — in faija cu brasdele suferintiei.

In crucea drumului se mai uitá indereptu cu-o lacrima in géna. Anghiolet'a i intinsé bātiulu intrebandu-lu cā re'ntorcese-va cându-va?

Acésta intrebare fū antáiulu picuru amaru alu libertatiei versatu in anim'a lui.

Elu o prinsé de mâna si-i spuse, cā-o legānase pe brajiale s'ale, cā-ci erá copila frageda, — i spusé cā

lânga elu că o flóre crescù, si ea ce sciù elu o investiasc. Prin mîi de fire erá legatu de fiint'ia ei. — 'Mi erái alinu dorerei si mangaiere suferintiei! — disè elu misicatu... Vorb'a si cântulu teu goniáu demonii ce me munciáu candu prindeamu a lucrá. Multu 'ti detorescu Anghioleta... Adio copi'a mea... Ddiu 'ti resplatésca!

Anghiolet'a i cuprinsè calea. — Déca mai crescutu nu me lasá aici, eu nu sciú trafí fara tine.... eu te iubescu! — se rogá ea.

— Vai! esclamá Tasso doiosu — Am fostu orbu, acum vedu.

— Tasso aibi mila de iubirea ce mi-ai saditu in copilaria, si care a junitu sub sórele ochiului teu... strigá jun'a féta plangându.

Poetulu 'si pierduse bucuri'a. — Ce-ti potu dá eu? intrebá elu — miserulu ce si-a vediutu apusulu tinere-tiei? De ce asiú poté óre legá primaverós'a t'a vërsta, cându pe capulu meu e iérna? Unde asi gasí mirtulu pentru tine, cându viscole au vesceditu vér'a de multu? Adio Anghioleta me voiú gândí la tine cá la o radia din ceriu!

* * *

Dupa o diua cu fulgere si trasnete — sér'a se in-senináse, zefiri sburdáu prin tufe, éra pre bolt'a azuría se aprindeau unulu dupa altulu fanarele noptiei.

Palatulu din Ferrara pluta in o feeria fantastica, prin arbori se redicáu focuri pirotice, pre drumuri scilpitióse treceau cá umbre adorabile femei si cavaleri petrecuti de melodiale imbetatóre ale musicei.

De pórt'a principala se apropiá unu peregrinu cu pasiu obositu. Busele palite i tremuráu, si cu manile-'si acoperia ochii órbecati de flacar'a luminelor.

Peregrinulu voiá a trece prin multimea de poporu ce admirá pomp'a, dar' petiórele i se indoira, si erá aprópe se cada sub rótele unei trasure. Cei din giuru se uitara cu mirare la acestu omu cu fruntea galbena, pe obrazii carui'a curgeau dóua lacrime fara se-i contraga trasurile façiei. Dar' fiindu cá ori ce durere 'si are religi'a s'a, ei se trasera indereptu.

Peregrinulu statú pe locu, — nu avea putere de-a trece pe lânga acelu palatu, unde virtutea si misieli'a eráu ascunse. Inca-odata se sciá la pórt'a paradisiului seu, din care 'lu alungásera cá pe antáiulu omu dupa pecatu.

Eleonor'a e aici — murmurá elu — iérn'a suflutului meu nu e departe, dara eu trebue se o parasescu Că unu paria a pamentului strigu: — „Eleonora! adio pentru totu-de-a-un'a!!!“

Unu page trecù repede pe lânga elu. — Elu 'lu agrafi. — Prietene spune te rogu unui strainu, ce serbare e aici?

— Unu balu in care ori ce mascatu póte intrá. Curtea intréga, insusi ducele si óspetii straluciti, voru

fi mascati, — ér' in urma va fi fidantiareá prinsesei Eleonor'a cu ducele Salvator dela Rocca, stapênulu meu.

Tasso se infiorá. — Pentru asia pretiu 'si capetase dara elu libertatea?

Unu gându ametftu i veni. Cerù si elu o larva, si se amestecá in multimea pestritia.

Prin mândrele masce ce 'si aruncáu flori si semne tainice, dupa o tribuna de catifea, zari o Venetiana in brocatu si auru, ér' josu lânga ea pe tapeta unu troubadouru.

Tasso, ascultandu in ascundímea unoru palmi tineri, audí numai unu refusu resolutu — unu „nici candu“ a nobilei femei; apoi acést'a se sculá si se indepartá.

Elu o urmari multu tempu, fàrà de-a o agrafi. In urma ajunsí ambii in o parte mai puçinu populata de masce, ea se întórse spre elu dicându: — Peregrine! de ce me urmaresci, tu ai pentru tene calea si nu acést'a societate sburdalnica.

— Inainte de-a porní peregrinulu cade inaintea altariului Madonnei, spre a se intari pentru o cale, din care numai este re'ntórcere! — respunse elu.

— Dommedieule ce glasu?... Esti....

— N'avé frica nobila femeia, suntu unu mortu e-situ din o grópa pentru de-a re'ntórcere in alt'a...

— Tasso, Tasso! asié te gasesce Eleonor'a? — Scii tu ce ai riscatu?

— Princesa! eu nu mai amu nimicu de pierdutu. Portám o icóna adêncu sculptata in anim'a mea — icón'a toturoru frumsetieloru; si o portám cu credintia in dílele mârite cá in dílele de umilintia. — Eleonora, 'ti multiemescu!... mi-ai fostu nimbulu marirei si farulu noptiei de gele.

— Mai bine dí cá ti-am fostu nenorocirea si umilirea! — suspiná ea.

— Ba marirea princesa! — cá-ci déca opulu ce am datu lumei a câscigatu aplausulu spiritelorú mai avêntate tfe princesa 'ti detorescu semtírile curate ce mi-au inspiratu acelu opu. Acum remasu bunu — întórcere la mirele fericitu, éra pe mine lasa-me se ffu ingropatu!...

— Mirele meu? — intrebá ea.

— Cum nu te-ai fágáduitu?

— Nu. — Falniculu troubadour e ducele Salvator dela Rocca. Si lui i-am spusu ca nici candu nu voiú uitá iubirea teneretiei. Elu e nobilu si in momentulu din urma va se repasiésca. — Inse pe tene... vréu se scfi, cá: te-am iubitú, te iubescu si in veci te voiú iubi si voiú fi a t'a...

O masca barbatésca i mesurá de susu pâna josu. — Peregrine! — se resti elu — nu scfi calea, ai ratacitu? Insémná-ti bine, cá nu palatulu acest'a ti-e tiént'a, ci drumulu de margine. Mergi si nu mai calcá pragulu acest'a, cá-ci inca odata te reflectezu cá astadi uriesiulu ce stá la pânda te va sdrobí. — Sermanu nebuu

Nu esti tãmaduitu inca bine, tu credi si acum cã intre
princese se afla mirésa pentru unulu a carui parte in-
tréga este: unu crieru nebunu — o lira, si unu batiu?

— Alfonso! — siopti Tasso cá lovitú; — si in
minutulu urmatoriu o mãna gingasia 'lu calausá afara.
— Erá Anghiolet'a.

[Finea va urmá.]

EMILIA LUNGU.

MIRÉS'A.

Tragu lãutarii din vióre,
Juni si fete balaióre
Cãnta 'n hora dantiuindu ;
Mire svêltu, — voiosu pasiesce
La beserica pornesce
Cu nuntasi chiuindu,
Mergu nuntasi, mire glumindu
Si mirés'a suspinãndu.

Stãu parentii p'ãnga mésa,
Nunii giuru lãnga mirésa ;
Pop'a 'ncepe a cuventá :
— Mire! spune-a t'a alésa
Si-alu teu mire tu mirésa
Cu-a t'a voia vei luá?...
Mire dîce „da“ zimbindu
Si mirés'a lacrimãndu.

Vinulu spumega-'n pãhare,
Voi'a-i buna, voi'a-i mare,
Nasii cinstele vestescu ;
Èr' afara in tacere
O stelutia mãndra pieré
Susu din corulu celu cerescu ;
Si mirés'a prin gradina
Plãnge, plãnge fara vina.

Tace verb'a 'ntre nuntasi
Si viór'a la lãutasi ;
— Veste rea s'au auditu :
Cã cu flori dalbe 'n cositia,
Fàrà zimbetu pe guritia,
Fét'a 'n apa s'a gasitu...
Doi pescari se baga 'n casa
Si-aducu mórta — o mirésa.

Nu-'su lantasi la socrù mare,
Cì santu juni, dalbe fecióre,
Ce cu gele canta-'n coru...
Parinti jelnici cu iubire,
Mire scosu din fericire...
Parinti tristi, mire plangûndu
Ducu mirés'a la mormentu.

T. V. PACATIANU.

BOTANIC'A POPORALA ROMANA.

Pelinulu.

(Fine.)

Mai departe e sciutu de fie-care, cá *Pelinulu* e o
planta fórte amara, éra dupa credinti'a Romãniloru un'a
dintre cele mai amare plãnte cãte le cunoscú ei.
Prin urmare poporulu nostru, care multe si nenu-
merate neajunsuri, neplaceri, nevoi, batjocuri, si mal-
tratari au avutu se suferé din partea strainiloru, n'a
sciutu nici n'a potutu aflá alta planta mai amara cu
care se asemeneze cas'a strainului, cá *Pelinulu*... Amaru
e *Pelinulu*, oftéza elu la diferite ocaziuni, candu vede
cã cup'a amaratiunei si a intristarii i s'a umplutu cu
vêrfu, dar' mai amara si pe de-o suta de ori mai ama-
ra e cas'a strainului.

Dar' se-lu lasamu mai bine pe densulu, se ne spue
elu in versurile s'ale cele isvorite din adênculu animei,
cari pe câtu suntu de frumóse, pe atãt'a suntu si de
doióse, de patrundietóre la anima... se ne spue elu
singuru cum e cas'a strainului.

Elu suspina, oftéza si cãnta :

Fruandia verde plopu si salce
De-ar' poté parentii face
Se nu-si dè copii loru
In cas'a strainiloru ;
Cã cas'a strainului,
E frundi'a pelinului,
Cas'a lui e sindilita
Pe din lontru otravita,
Pe-afara-i unsa cu varu
Pe din lontru cu amaru,
Prin feresti cu floricele
In lontru-i plina de jele. ¹⁾

Cum e cas'a strainului, totu ast'felu e si mil'a lui.
amara cá *murs'a Pelinului*. Si Romãnulu, bunu la anima
cã puçini altii, si 'ncredietoriu cá totu-de-a-un'a, a cu-
getatu in mintea s'a, cá nu e tocmai asia dupa cum i-a
spusu altii ce feliu de póma buna e strainulu, ér' dupa
ce a cercatu singuru si s'a incredintiatu, atunci l'a cu-
prinsu o jele mare si oftãndu a inceputu se cãnte :

Eu audiamu din bestrani
Cã-i tare reu prin straini,
Da eu totu cá n'am crediatu
Pãn' n'am mersu si n'am vediutu...
Cã miluti'a dela nene
Fagurasiu dulce de miere,
Si miluti'a dela mama
Fagurasiu dulce de póma,
Da mil'a dela strainu
Cã si murs'a de pelinn.
Pelinu beu, pelinu manancu,
Pe pelinu sér'a me culcu,
Deminéti'a candu me scolu
Cu pelinu pe ochi me spálu. ²⁾

Si de i-ai da strainului ori si ce, si de i-ai fa-
ce ori si ce bine, elu totu strainu si nemultiamitoriu

¹⁾ Din colecti'a mea. — ²⁾ Din colecti'a mea.

'ti remane; si de te-ai inprietini cu densulu ori si cum te-ai inpretini, amicu sinceru si frate adeveratu nici candu nu-lu poti face . . .

Că-ci strainu-i totu strainu
Că si murs'a de pelinu;
Dulce-i murs'a de zaharu,
Dar' pelinu-i totu amaru;
Si streinu-i totu dusimanu
Si la anima tiranu;
N'a fostu frate, nici va fi,
Pan' ce lumea va trai
Si sórele va luci! ¹⁾

Éta in puține cuvinte câtu de bine cunoșce Românulu, dupa atâtea triste esperintie, ce feliu de poma buna e strainulu si cu ce feliu de planta mi-lu asemineza elu. Si-apoi? . . . Se se mai increda cinev'a orbesce cuvintelorulu celorlu lingusitoare si dulci la aparintia ale strainului, in fapta inse mai veninoșe si mai amare chiar' si decatu murs'a Pelinului? . . . O nu! . . . nici odata!! . . .

Dar' se lasamu asést'a si se trecemu mai de parte.

Sambata sér'a inainte de *Duminec'a-mare* séu *Rusalii*, dupa credinti'a Românilorulu din Bucovin'a, vinu, din locurile unde au petrecutu pâna atunci, *Ventósele* pre cari le mai numescu ei si *Frumóse* séu *Frumusiele* si petrecu la noi pâna *Luni* dupa amédi din septeman'a a dóu'a dupa *Duminec'a mare*, in care di se ducu apoi éra-si dela noi in locurile de unde au venitu. *Ventósele* séu *Frumósele* séu *Frumusielele* suntu, dupa credinti'a poporului românu din Bucovin'a, nesce fete séu neveste fórte frumóse la fația, inse fórte rele la anima. Ele cum vinu cum inepu a luá man'a dela vaci si a stricá prin acést'a vitele, éra candu se ducu dela noi au datina de-a luá cu sine pre toti ómenii, ce n'au tienutu serbatorile lorulu, cari suntu Marti si Joi dupa *Duminec'a-mare* si *Luni* dupa amédi din a dóu'a septemana dupa *Duminec'a mare*. Inse pasiunea lorulu cea mai mare candu se ducu e de a luá pre copii cei mici cu sine. Deci Româncele, cá se nu li se 'ntemple vre-o dauna séu nenorocire, aduna Sambata inainte de *Duminec'a-mare* o multime de *Pelinu* si *Odolénu* (lat. *Valeriana officinalis* L. germ. *gebräuchlicher Baldrian*) cu cari plante spunu ele, cá se apera apoi atátu pre sine, pre barbatii si pruncii lorulu, câtu si pre vacile mulgátore, de aceste fiintie rele. Modulu, cum se apara e urmatoriulu: iéu mai multe ramurele de *Pelinu*, dintre cari o parte le léga si mai cu séma pruncilorulu la chetórea camesii, éra o parte o punu si-o pórtá in sinu, atátu candu vinu câtu si atunci candu se ducu *Ventósele* dela noi. Éra pre vacile mulgátore, inainte cu vre-o câteva'a óre de sosirea acestorulu fiintie, le ungu preste totu corpulu si mai alesu la pulpa cu *Pelinu* si *Odolénu*. Facându acést'a, credu Româncele nóstre, cá suntu deplinu scutite de aceste fiintie mitologice, cá in urm'a acést'a *Ventósele* nu se potu nici decum apropiá de ómeni si de vacile cele mulgátore ale acestor'a cá se le faca vre-unu reu.

Déca n'ar' fi *Pelinulu* si *Odolénulu*, atunci dupa credinti'a Românilorulu, *Ventósele* séu *Frumósele* cum sosescu la noi ar' luá tóta man'a dela vaci, éra candu se ducu dela noi ar' luá mai pre toti pruncii cei mici si i-ar' duce cu densele.

Din caus'a acestorulu plante inse, déca ómenii le pórtá, candu e de purtatu, la chetórea camesii si in sinu, éra pre vaci le ungu cu densele, *Ventósele* nu suntu in stare se le faca nici celu mai micu reu séu dauna. De ace'a *Ventósele*, cându se 'nvertescu prin aeru si jóca, se plangu ne'ncetatu asupr'a acestorulu dóue plante dicându:

„Déca n'ar' fi *Pelinu* si *Odolénu* noi multe am mai face in lumea acést'a, dar' din pricin'a acestorulu dóue ierburi noi nu potemu face ce'a ce dorimu si cum dorimu!“ ¹⁾

Româncele din Banatu inca credu cá *Pelinulu* are putere aparatóre in contr'a unorulu fiintie rele, precum buna óra *Halele*. Acestea in 21. Aprilu dupa amédi, adeca dupa ce barbatii lorulu s'au insoçitu, au alesu oile mulgátore si le-au tramisu la stana preste véra, facu unu feliu de untura, pre care o numescu „*untur'a de oi*“, pe dosulu unui scaunu séu pe o scandura curata, si invalindu-o intr'unu petecu de pâna o tramitu apoi la pecurari cá se o aiba pe la apunerea sórelui, pentrucá atunci se pornescu farmecatórele cá se iee laptele dela oile neunse si tocmai in sér'a acestei dile incepe puterea *Halelorulu* si relelorulu asupr'a oilorulu.

Untur'a acést'a cu care ungu pecurarii oile mai nainte de a se porú *Halele*, o facu ele din nisce obiecte, adunate in decursulu anululu trecutulu, si anume: din *untura de porcu negru*, taiatu pana la cantatulu cocosiului in nóptea de Santu Ignatiu (20 Decemb.) éra *untur'a* e de lînga inima, netopita, care sarandu-se, se invalesce cu marginile in launtru, se léga crucisiu si se afuma in cosiu; mai departe se face din nesce plânte rupte sér'a inainte de *Todorusale* (a 25. di intre Pasci si *Rusalii*) uscate si sfarmate maruntu si amestecate cu tamaie si untura de porcu.

Plantele ce le intrebuintiéza la compunerea acestei unture, suntu urmatórele: *aiu*, *arieu*, *bozu*, *leusteanu*, *pelinu*, *scaiu* séu *scaiete mare*, si frundie de *salce* cu mátia.

Unele dintre aceste plante se credu a fi cu insusiri bune, si pentru acést'a prin unusu oile se fia sportóre, se aiba multu lapte, se-lu tiena si se fia sanetóse; altele éra-si au putere de a mâná *Halele* si tóte relele dela turma si a o pazi.

Plantele cu insusiri bune suntu urmatórele:

Salcea (lat. *Salia caprea*, L. germ. *Palmweide*.) ce se prinde si cresce usioru si are ramuri multe; asia si oile se concépa usioru si se aiba multi mnei;

Scaiuulu, numitu altmintrea si *Scaiete-mare* si *Turcosu*, numitu in Bucovin'a *Spinulu-voinicului* séu *Spinu-*

¹⁾ Din colecti'a mea.

¹⁾ Dict. de Ilie Frundia, rezesiu românu din Igesci, si Jón'a Lipasiu româncea din Siretiu.

voinicescu, ce e incinsu cu brâu de apa, adeca la noduri, la inchiaturile frundiilor contine picaturi de roua si de ploia si cresce ori in ce pamentu slabu; asia si oile se tiena umediela de manna si se aiba lapte din ori si ce pasiune;

Leosténulu séu *Leusténulu* (lat. *Levisticum officinale*, germ. *gebräuchlicher Liebstöckel*.) ce e o planta resarita in urm'a lucéferului, facuta din fetiorulu *Leosténu*; ¹⁾ precum lucéfarulu luminéza si straluce totu-de-a-un'a, asia si oile se tiena lapte multu.

Plantele cu putere amanatóre suntu:

Aiulu, numitu in Bucovin'a *Usturoiu* (lat. *Allium sativum*, L. germ. *Knoblauch*) in contr'a *Strigoiloru* etc.

Ariculu séu *Laptele-canelui*, ce are multu sucu cá si laptele, dar' veninosu, e in contr'a farmecatóreloru cá se iee laptele de *Aricu*.

Bozulu (lat. *Sambucus ebulus*, L. germ. *Attich*) si *Pelinulu* in contr'a Haleloru si altoru fintie rele, cari neputendu suferi mirosulu acestoru plante nu se potu apropiá nici dè cum de turma. ²⁾

Mai departe totu din cauza cá *Pelinulu* e aparatóriu de multe fintie rele, indatinéza Románcele din Bucovin'a a face din trénsulu si maturi cu cari matura apoi casele, dicúndu si crediéndu cá déca facu acést'a nici unu reu nu se póte apropiá de case, ci din contra tóte relele se scotu si se arunca prin acést'a afara.

In fine voui se mai amintescu inca si ace'a, cá de famili'a *Pelinului* se mai tienu inca si urmatórele plante cunoscute Romániloru dupa nume si adeca:

Pelinu micu, lat. *Artemisia pontica*, L. germ. *Gartenbeifuss*.

Pelinitia, lat. *Absinthium ponticum*, *Artemisia pontica*.

Pelinu negru, lat. *Artemisia vulgaris*, L. germ. *gemeiner Beifuss*.

Pelinu de campu, lat. *Artemisia campestris*.

S. FL. MARIAN.

MI-AM PIERDUTU SPERANTI'A...

Mi-am pierdutu de multu *speranti'a*... ce atát'a m'a nutritu
Si in locu-i 'mi remasè unu *suspiniu* innadusitu...
Suspinandu chiar' dî si nópte — alu teu nume 'lu sioptiám
Si in visu-mi totu pre tene... totu pre tene te vedeam!

Dara adi chiar' si suspinulu, mi-a'ncetatu... si mi-a remasu,
Unu *isvoru de lacrimióre*... care-mi curge pe obrasu.
Isvorasiulu n'are margini — n'are inse nici finitu,
Cà-ci dispere séu s'opresce... ici in sinulu meu machnitu.

Vei gândi tu vre odata l'ale mele lacrimiori? !
Se le furi cu-a t'ale buse... se le usci cu-ai tei ochiiori? !
De gândesci, ah, vino dara! plansulu mieu se mi-lu finescu
Se te-audu cà-mi dici cu dulce: „Cà pe-unu angeru te iubescu...!”

JONU NITIU MACAVEIU.

¹⁾ At. M. Marienescu: Seranu si Dioranu; Serila, Medila si Diorila, dóne povesti pop. Pest'a 1873.

²⁾ Idem: Alesulu. publ. in „Famili'a,” an. IX. 1873. Pest'a. p. 238.

LE'A séu AMORU si ONÓRE.

— Romanu de *Elis'a Modrach*. —
(Urmare.)

Eráu siepte óre. Lumin'a plina a dilei luminá camer'a solemnă, radiele palide ale sórelui atingeau faci'a frumósa si galfeda, carea prospiciá atátu de lini-scita si decolorata cá mórtea, manile ei albe jaceau incrucisiate preste anim'a ce incetasè a palpitá. — Mani nobile i-au focu datu indereptu perulu brunu-surfu, cinev'a a fostu preseratu flori purpurí preste patulu mortuaru, asié incátu mórt'a para, cá e o mirésa de marmore pre unu patu de flori. Mórtea aici nu aparea severa si morósa, agoni'a si torturele, spaim'a si ingrigirea nu lasara neci o urma, nu se vedea, decátu surisulu dulce alu pabei eterne.

Pre ferestri nu s'au trasu perdele dupa mod'a cea vechia, fantastica; Stefanu Letsom a dispusu asié; s'a lasatu se petrundia aeru próspetu si curatu in chili'a mortuara éra vasele au fostu implute cu flori de tótna. Copil'a a fostu dusa afara si incredintiata ingrigirei diligente a doicei. — Doctorulu Evans i-a fostu parasitu; aducerea amente de faci'a nobila si frumósa a mortei erá fidel'a lui insoçitoria. Paserile esecutáu cantece melodióse in sórele de demanétia si lordulu Charlewood frântu de dorere jacea inca pre patulu celu miseru din chili'a de dî a doctorului, in care petrecusè acésta nópte plina de chinuri.

— Eu inca nu potu crede, dicea dinsulu, si si déca asi crede, nu mi-asi poté intipui de locu. Doctore, voiesci a-mi spune, cumcá iubit'a mea soçia, care inca eri siedea lângă mene, viéti'a vietiei mele, sufletulu sufletului mieu, ace'a fientia, care mi-a fostu mai scumpa deşátu tóta lumea, m'a parasitu si cumca eu nu o voui mai vedé? Eu nu potiu, nu voiescu a crede! Ea trebue se me strige séu se intre aci in chill'a suridiendu. — O Lea, scump'a si dulcea mea soçia!

Stefanu Letsom erá unu omu cu multu mai espertu, unu medicu cu multu mai prudentu, decátu cá se se incerce a impiedecá acestu eflussu alu dorerei.

Elu ascultá cu linisce si abié din cându in cându pronunçia câte unu cuventu de mangaiare, pâna cându lordulu se mai alinâ puçinu. Mai târdiu éra se duse la cadavrulu consortei s'ale si in fine acolo, cându ingenunchiá lângă dens'a, i veni in ajutoriu si natur'a cu cea mai puternica mangaiare a ei. Plângea cu amaru, cá si cum i-s-ar' frange anim'a si lacremile i usiurara crerii inferbentati, precum si anim'a-i ingreunata. Doctorulu Letsom erá unu barbatu intieptu si semtitoriu, lasá cursu liberu lacremiloru si nu se incercá a le oprí. Preste câtu-va tempu inse dede nefericitului in unu pocalu de vinu cev'a beutura adormitoria, care 'si si avú efectulu indata. — Elu priviá faci'a lui obosita cu unu interesu nemarginitu. — Ce viforu de chinuri si dorere a sgu-duitu anim'a acestui omu!

E mai bine si mai cansultu a-lu lasá se dórma tóta diu'a si nóptea urmatória, déca va poté, — 'si

dîcea Letsom. Chiar' si déca ar' fi trédiu, ar' suferi mai multu, decátu cá se póta face dispusetiunile necesarie.

Si astfelu dormiá lordulu Charlewood in totu decursulu óreloru liniscite de dt, ér' trist'a istoria se latí din casa in casa preste intregu orasielulu. Fiacare enará intemplamentele caletoriloru, a junei parechi, care necapetandu neci o chilia in otelu, 'si aflá cortelu în cas'a doctorului Letsom, unde tener'a dama a si repausatu.

Toti sentiau si dovediau unu interesu viu si o compatimire intima, mame delicate deplangeau sórtea copilei; la unii li s'a permis a intrá in chili'a mortuara si acesti'a o parasiau cá si mediculu Evans, ducúndu cu sene suvenirea façiei frumóse si palide a mórtei.

Precându decurgeau aceste lordulu Charlewood dormiá unu somnu dulce si recreatoriu si acést'a fú cea mai mare graçia, de care a potutu avé cându-va parte.

Ór'a desceptarei se apropiá si — doctorulu Letsom nu a uitatu-o in tóta viéti'a s'a.

Nefericitulu lordu erá mai nebunu in dorerea s'a, mai smintitu in cugetele pierderei s'ale nemarginite.

Atunci doctorulu, carele sciá bene, cum-cá o dorere mare e celu mai bunu contramidilocu pentru alt'a, inceptú a-i vorbí despre parentele seu, si-i revocá in memoria, cá trebue se se crutie, déca voiesce se-lu mai afe inca in viéti'a.

— Eu nu vréu se o parasescu, strigá lordulu. Viua séu mórta — ea totusi mi e mai scumpa decátu tóta lumea — nu vréu se o parasescu.

— Acést'a neci nu o asceptu dela d.-t'a, díse mediculu. Sciú, ca esti unu omu tare si te consideru totu asié de bravu. La o dorere atátu de mare, cá a d.-t'ale lucru de capetenia este, dupa opiniunea mea, cá omulu se fia domnu preste sene. Nisuesce-te a-ti cascigá presentí'a perfecta si atunci singuru vei poté aflá, pre care cale trebue se apuci.

Lordulu vedea bine, cá mediculu vorbesce celu mai puru adeveru.

— Ai puçina indulgentia cu mine, díse elu, lovitur'a a venitu prea repentinu, m'a lovitú prea violentu, eu inca nu me potiu impacá cu ide'a de a trai fora de Le'a.

Trecura inca câte-v'a óre si elu 'si recascigá presentí'a si poterea, ce o doriá. — Lasá se chiamo pre Letsom.

— Am meditatú asupr'a lucrului cá ce ar' fi de facutu mai bene, díse elu, si mi-am facutu planurile. Dispuni acuma de tempu, cá se convorbimú despre starea mea?

Intrebarea i parú doctorului aprópe ironica, deórece dinsulu poté dispune preste mai multu tempu, decátu i-ar' fi placutu.

Elu se puse lînga lordulu Charlewood si intinsera unu discursu interesantu asupr'a situatiunei loru, a carui rmari le vomu vedé in decursulu acestei istorii.

— Eu, díse lordulu, nu voiescu cá frumós'a méa soçia se fia inmormontata in o boltitura rece, incungiu-rata de muri. Ea a fostu atátu de dragalasia si spirituale, iubiá natur'a cu atát'a fragedime, anim'a ei se alipiá de fia-care flóre, de fia-care arbore, cá si de aerulu liberu, curatu si prospetu alu ceriului serinu. Se o asiediamu deci in unu locu, unde va avé de tóte aceste in giurulu seu.

Doctorulu se uitá la dinsulu cu o cautatura blânda, reprobatoria.

— Ea are acum inaintea ochiloru unu spectaculu cu multu mai frumosu, decátu tóte florile acestei lumi, díse dinsulu. Liniscea si pacea sublîma, ce se esprime pre obrasurile ei ni servesce de documentu viu despre acestu adeveru. Unu surisu atátu de fericitu inca n'am vediutu pre nici o façia in tóta viéti'a mea.

— Cu tóte aceste eu dorescu se-i afli unu momentu, asupr'a carui'a se stralucésca sórele, si se-lu umediésca róu'a, — observá lordulu, — pre care se inflorésca iérb'a verde si florile mirositorie si asupr'a carui'a se cante paserile din arbori versuri melodióse. Atunci mi-ar' paré, cá nu-i rapita asié departe de mene.

— Atari mormente vei aflá o multíme aici in Castledene, in frumosulu nostru cemetieru, díse mediculu.

— Mai tardiu, continuá lordulu, dorescu, cá se se redice asupr'a mormentului unu monumentu de marmore cátu mai grandiosu, acum inse va fi de ajunsu o cruce alba simpla, cu numele ei, *Le'a Charlewood*; si in tempulu absentiei mele, iúbite doctore, d.-t'a trebue se te ingrigiesci, cá mormentulu se fia bene conservatu si infrumsetiatu in continuu cu flori prospete, cá si cum acolo ar' dormi somnulu eternu cea mai scumpa persóna a animei d.-t'ale.

Apoi mersera ambii in cemetierulu verde, carele erá situatu la pólele unei coline si erá atátu de lini-scitu si pacnicu, atátu de tacutu si veselu, incátu se parea, cá aci mórtea e lipsita de tóte ororile s'ale. — Margarite albe si papadii aurii 'lu acoporiau preste totu in lungu si in latu si pre de-asupr'a suná melancolicu frundsiulu desu alu teiloru inalti. Mormintele eráu decorate cu flori pestritie de tótna, totulu respirá numai pace si linisce solemna. Aici nu strabatea neci unu sunetu din sgomotulu lumei mari si desierte. Turnulu inaltu, caruntu alu besericei se aredicá respectuosu catra bólt'a limpede si azura a ceriului. Lordulu Charlewood se oprí in locu si se uitá in giuru-i in tacere.

— Am vediutu atari scene pre tablouri, díse elu, si am cetitu poesii despre ele, inse in realitate astadi le contemplezu pentru prim'a óra. Déca iubit'a mea ins'asi si-ar' fi potutu alege unu locu de repausu, atunci de buna-séma, cá acest'a i-ar' fi placutu mai multu.

In umbr'a unui teiu superbu, lînga cóst'a vestica a colinei incântatoria, unde strabatea radiele cele mai ferbinti si mai luminóse a sórelui, a fostu asiediatá lady Charlewood spre repausulu eternu, ér' junele ei soçiu

a pastratu cu scumpetate in decursu de multi, fórte multi ani suvenirea doiósa a acelu mormentu verde, in floritu. Deocamdata s'a pusu numele ei pre o cruce simpla, alba. Pre ace'a se potea cetí:

Intru amentirea
consórtei

LEA CHARLEWOOD

repausata in anulu alu 20-lea a vietiei

Sociulu ei doiosu.

— Cându i voiu redicá unu monumentu, precum merita, dise lordulu, atunci potu adauge mai multe.

(Va urmá.)

Apellu

catra poporulu romanescu, in caus'a espositiunei nationale, care se va deschide in 27/15 Augustu 1881 la Sibiu.

S'au implinitu 18 ani, de cându se infintiasa pe teritoriulu Transilvaniei la Brasiovu, cea de antaiu espositiune de manufacture si de producte, adunate numai dela individi si familii de nationalitate romanésca. Incercare mai multu improvisata, modesta, compusa din vre-o doue mii si doue sute de obiecte, ea totusiu a lasatu in memori'a contimpuraniloru cele mai placute impressiuni, au avutu si rezultate positive, atátu spiritali câtu materiali pentru scopurile Asociatiunei nóstre.

Pâna in a. 1862 opiniunea strainiloru erá, cá in manile poporului nu se afla nici unu ramu de industria, éra multi si mai exagerá dicéndu, cá romanulu nici nu este aptu pentru cultivarea professiuniloru si cu atátu mai puçinu pentru industria mare (fabrica) si pentru artile frumóse.

Interesse de ordine superióre si chiaru vitali obligá pe natiune, in casulu de façia pe asociatiunea transilvana, se dea poporului ocaziunea de a face se dispara acelu prejudetiu periculosu, totuodata se afle prin mediolocirea unei espositiuni, a unei piatie comune nationale, daca se deprinde elu macaru in unele ramuri ale industriei si care aru fi acelea; indata apoi se se întrebe, daca geniulu si temperamentulu seu ilu tragu sau nu, spre cultivarea artiloru si a meseriiloru. Acésta trebuia se se scia cu atátu mai virtosu, cá intrarea unei parti considerabile a poporului nostru pe terenulu industriale, a si ajunsu a fi o cestiune de vietia pentru densulu.

Este o axioma adoptata de cei mai renumiti economisti si barbati de statu ai tempului nostru, care suna: Nici unu poporu care nu cultiva artile si industria, nu are dreptu a se numerá între popórale civilisate.

Si éra si alt'a, totu asia de apodictica: Popórale lipsite de industria, n'au viitoriu.

Barbatii cei mai luminati ai natiunei nóstre au datu si pâna acuma probe de ajunsu, cá densii suntu petrunsi de adeverulu acestoru doctrine.

Trei adunari generali ale Asociatiunei transilvane din trei parti ale terei, adeca dela Simleu, Seghisiór'a si Turd'a, petrunse de adeverurile atinse mai in susu, au enuntiatu in unanimitate, imperiósa necessitate de a infintiá a dou'a espositiune, éra a trei'a, cea din Turd'a a impusu realisarea espositiunei in termini clari, Comitetului seu centralu. Cu acést'a in sa nu a dispensatu pe nici unu membru alu Asociatiunei transilvane dela nobil'a si patriotic'a indetórire de a face

fia-care din partea sa totulu, pentrucá espositiunea dela Sibiu, a carei deschidere e Jefipta pe 27/15 Augustu 1881, se aiba rezultate câtu se póte mai dorite si imbucuratórie.

Din partea sa, subscrisulu comitetu vine cu acestu apellu alu seu spre a se adressá in acésta întreprindere de importantia suprema, nu numai cátra membrii Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, ci cátra tóte clasele societatiei romanesci, cátra tóte familiile si persónele inteligente si inspirate de ideile adeveratei civilisatiuni, cá se binevoiésca a'i veni in ajutoriu cu puterea cuventului indemmandu, éra prin fapta, mergéndu inainte cu esemlu intru inavutirea viitórei espositiuni cu obiectele cele mai variate, din tóte ramurile activitatiei omenesci. Nimicu se nu ne para neinsemnatu din câte lucruri produce natur'a pe urm'a laborei omului, din câte tine ea ascunse in sinulu seu si ascépta, cá omulu se le descopere si folosésca; nici unu obiectu de industria si de arta, din câte potu se ésa din mâni romanesci, se nu dispretiuimu. Scopulu espositiunei nóstre nu este, cá se ne producemu din simpla vanitate cu ceea ce nu avemu si ce inca nu suntemu in stare de a produce, ci cu totulu altulu! Se ne presentamu noue insine asiá precum suntemu astadi pentrucá se scimu de unde trebue se continuamu in diu'a de mane. Nici o iluziune se nu ne facemu; dara nici acelu pessimismu destructoru se nu'lu nutrimu, cá si cumu industri'a si tóte productele laborei poporului romanescu nu ar' insemná nimicu in lupt'a universale pentru esistentia. Fia productele industriei poporului nostru ori-cátu de primitive, cá-cielu cu acelea s'au ajutat in tr'o vietia nu de sute, ci de mii de ani. Pre cându republic'a Romei antice erá intru tóta splendórea sa, carulu si aratrulu, cas'a si imbracamintea, poporului din Itali'a se presenta pe monumente, pe numi si medalii in forme mai primitive, decátu le vedemu pe acelea la poporulu nostru intru o parte considerabile a provinciiloru locuite astadi de elu. Este inse si numai o cestiune de apretiare si de gustu a tiné cineva cá de es, o multime de mode in porturi din dilele nóstre, nu aru fi curatu caricature pe lângá costumele antice, in care ni se presenta consuli si pretori, imperatori si tribuni militari, senatori si cavaleri, éra mai virtosu matrónelle si ficele loru. Din tóte acelea costume antice affi cele mai invederate urme in costumele diverse ale poporului preste totu, pe unde civilisatiunea falsa, introdusa de speculanti straini si amesteculu cu costume barbare, nu le-au schimositu si deterioratu.

A purcede in modu taxativu si a specificá obiectele apte pentru espositiune, aru insemná cá voimu se trecemu departe preste scopulu unui apellu. De altmentrea subscrisulu comitetu nu a lipsitu a'si implini si in acestu punctu missiunea atunci, cându in cursulu acestui anu a esmisu o comissiune din sinulu seu, spre a elaborá unu planu de espositiune, care a si fostu presentatu adunarei generale din Turd'a.

Cadrulu acelu planu este atátu de vastu, in câtu aru incapea in tr'ensulu, nu o pre modesta espositiune partiale ci chiaru si universale.

Spre a facilitá publicului cunóscerea acelu planu, aflamu cu cale a'lu anexá la acestu apellu sub A).

Spre a intimpina ori ce indoiéla s'aru potea nasce in unii doritori de a participá la espositiunea Asociatiunei nóstre, subscrisulu Comitetu isi tine de a sa detorintia a declará cá:

Tóte obiectele, de ori-ce natura si valóre, câte se voru tramite la acésta espositiune, suntu si remanu drépta proprietate a fia-carui participante asiá, cátu acelea se voru restitit si remite fia-carui indata dupa inchiderea espositiunei, pe temeulu registreloru care voru fi portate in tota regula, si numai acelea obiecte voru remânea la Asociatiune, pe care proprietarii loru se voru simti indemnati a le doná de buna voia, din generositate si patriotismu, in favórea fondului Asociatiunei transilvane.

Midiolócele de comunicatiune in epoc'a nóstra s'au inmultitu, precum n'au mai fostu nici-odinióra, si cu trasportulu facilitatu s'au micioratu si spesele in proportiuni considerabili, atátu la calile ferate, cátu si la postele cu deligence comune.

Unu regulamentu alu espositiunei, pe carelu anecsamu sub B) cuprinde informatiunile necesarie despre modulu participarei la aceasi.

Pentru-cá afacerile espositiunei se mérga cátu se póte mai promptu si mai regulatu, s'a alesu unu comitetu speciale, constatoriu din ddnii membri: Bar. D. Ursu, G. Baritiu, Joanu Popescu, Visarionu Romanu, Parteni Cosm'a, Alexandru Lebu, Dr. Dan. P. Barcianu, Eugenu Brote, Dim. Comsi'a, care s'a constituitu alegându'si de presidinte pe domnulu avocat P. Cosm'a, de secretariu pe dn. propr. E. Brote.

Missiunea comitetulu espositiunei este, a lua tóte mesurile preparative, câte le va aflá necesarie spre ajungerea scopului, a se pune in comunicatiune cu publiculu intregu, a primi la timpu in sensulu regulamentulu alaturatu tóte obiectele destinate pentru espositiune, a le asedia in localulu alesu spre scopulu acest'a si dupa inchiderea espositiunei a le remitte pe cele de remisu la proprietarii loru, a luá in sam'a sa pe cele ce voru fi daruite Asociatiunei transilvane.

Pe temeulu acestei notificari si respective instalari a Comitetulu espositiunei, se intielege de sine, cá toti doritorii de a participá la espositiune voru avea a se adressá in ori-ce afacere de natur'a acestei'a, de-adreptulu cátra: Comitetulu espositiunei romanesci, in Sibiu strad'a Cisnadiiei (Heltauergasse) Nr. 7.

Inchiamu acestu apellu cu ceea ce s'aru fi cuvenitu se-lu incepemu: Inainte cu Dumnedieu!

Din siedinti'a plenaria a comitetulu Asociatiunei transilvane dela 2 Decembre 1880.

Jacobu Bolog'a m. p.,
v. presiedinte.

G. Baritiu m. p.,
secretariu.

POESII POPORALE DIN BUCOVIN'A.

(Culese de N.)

I. Calaudiulu vicleanu.

„Calea 'n spate o apuci
Si te duci bade te duci,
Ia-me bade si pe mine
Cá la drumu ti-oi prinde bine.“
— „Copilitia drag'a mea,
Eu puicntia te-asu luá
Dar' mi calulu din spre Joi
Nu ne-a duce pe-amedoi.“
„Bade unde-i poposi
Murgulu eu tí l'oiu hrani
Si din ochi oiulacrimá
Murgulu tí l'oiu adapá.

Balae cositia-oiu despletí
Mandra, bade mandra-oiu fi;
De ti-i greu bade de mine
Fá-me brêu pe lângá tine;
De ti-i greu de brêulu meu
Fá-me lumina de seu
Si me baga 'n sinulu teu.“
— „Copilitia drag'a mea
Eu puicntia te-asu bagá,
Dar' me temu cá te-i topí
Si de mine te-i lipí.

(din Molodia.)

CRONIC'A CARNEVALULUI.

Balulu din Blasiu. — Cu placere iau péu'a a-mánd spre a ve scrie cev'a despre balulu arangiatu la Blasiu, in 10 febr., in favorulu studentiloru miseri in casu de morbu.

Inainte de a veni inse la descrierea acestei petreceri nationali, 'mi iau voia a premite in câteva s're istoriculu si respective originea acestui balu, si acésta baremi pentru acelea gentile cetitóre a „Amicului Familiei“ cari traindu departe de Blasiu, gandescu cu dragu la acestu leaganu alu culturai romane.

Inainte de acést'a cu 127 de ani, adeca in anulu 1754, Natiunea romana cea multu apasata si sbuciumata vediu primulu gimnasiu romanescu in Blasiu, — acelu gimnasiu, care dede natiunei romane pre cei mai mari ffi ai ei: Apostoliu romanismului, Sineaiu, Clainu si Maioru, redeseptatorii Romantei si ai Moldaviei, ai Bucovinei, Marmatiei si Temisiane, — unu Georgiu Lazaru, Maiorescu, Barnuti si Ilarianu, unu Andreiu Muresianu coron'a poetiloru romani si pâna la marele Cipariu parentele limbisticii romane — suntu toti atáti ffi ai Blasiului, toti atáti luceferi stralucitori pre ceriulu natiunei romane, cari au resaritu din Blasiu, — acestu cuibu plinu de gloria si marire, — acestu Ierusalimu alu romanismului.

Gimnasiulu din Blasiu se deschisè in 11 februaru 1754, in diu'a celoru trei santi Archierei, in onórea carora e si inchinatu.

Nu sciu déca in fia-care anu s'a serbatu de atunci aniversarea deschiderei lui, — sciu atát'a cá din betrani a fostu impreunata acésta aniversare cu diverse solemnitati, intre cari voiu amenti oratiunile ce se tie-neau in sal'a gimnasiului in tóte limbile proponênde, si la cari alergáu romanii din tóte partile tieri de ascultáu si se invesiáiu; si vediendu din nou Blasiulu, se departáu cu sufletulu intineritu si cu anim'a renascuta.

Mai tardtu a inceputu a se dá sér'a unu balu in folosulu studentiloru miseri in casu de morbu. — Si eráu frumóse balurile din Blasiu, — ele intr'untau óspeti din tóte partile tieri.

In anulu 1876 inse, Ministrulu de culte alu Ungariei opri studentiloru ori ce petreceri, nu numai serbarea 3/15 maiu, ci si ori ce conveniri; in urm'a acestei lovituri nu s'au mai potutu tiené in Blasiu petreceri, din lips'a teneriloru.

In anulu acest'a inse participará 15 teologi si balulu din Blasiu 'si reocupá locul fiendu si asta-data unulu dintre cele mai frumóse baluri romanesci.

Si acum, déca me-asu precepe a descrie unu balu cá si celu din Blasiu, cu tóte amenuntele, gingastele si frumsetiele lui, atunci sciu securu cá multe din gentilele cetitóre a „Amicului Familiei“ ar' trebuit se invidieze pre cei ce avurá fericirea de-a participá la elu.

Joculu se incepù la 8 óre cu Ardelean'a. Nici odata nu am admiratu mai frumósa privelisca, decátu acesti veseli copii, ce in pasi cadentiatu formara o cununa in care lângá fia-care trandafiru stralucia o frumósa vjorea.

Roman'a se jocá de patru ori, cu multu farmecu si gingasta. Dintre jocurile romanesci se mai jocá si Tiarin'a, unu frumosu jocu romanescu din muntii apuseni.

Petrecerea durá pâna la 5 óre demaneti'a, cându ne despartiramu ducându cu noi suveniru dulci si neuitate. Sal'a fù intru adeveru frumosu si romanesc adjustata. Paretii eráu acoperiti cu tablouri frumóse ce infaçisiau glori'a armatei romane, in giurulu fia-carui'a erá câte unu treicoloru frumosu si crengi de bradu — unu adevratu gustu romanescu.

Cându audiai câtu de dulce suna cuventulu romanescu pre busele gingasialorî copile, trebuia se esclami: „Romanulu nu va perî ca-ci a probatu si probéza ca traiesce!”

Din frumós'a cununa de dame, cari ni-au onoratu cu presentî'a loru, voui amentî numai pre onorabilele dómne: Ros'a Colceriu, Valeri'a Trutia, Julian'a Vancea, Valeri'a Uilacanu, Amali'a Popu, Leontin'a Negratiu; pre amabilele domnisióre, cari se distinsora mai multu prin amabilitatea si spiritulu vioiu in conversare si petrecere, verisiórele Aureli'a si Leontin'a Colceriu Corabianu, Aureli'a Stoia, Corneli'a Bianu, Veturi'a Rozoru si Mari'a Moldovanu (din Alba-Julia), Aureli'a Albini (din Cutu), Lucreti'a Moldovanu (din Chimitelnicu), Mariti Uilacanu (din San-Petru), — cu cealalte regrettu multu câ n'am potutu face cunoscintia.

Venitulu materialu dupa câtu sum informatu, se urca la 200 fl. v. a.

Asia decursè acestu frumosu balu, lasandu multe suveniru dulci si neuitate. Cor. ord.

Balulu romanu din Clusiu arangiatu la 12/24 febr. de societatea „Julia” a succesu si in anulu acest'a fórte bine, intrecându potemu dice mai pe tóte cele de mai nainte. Balului i'a premersu unu *Concertu* scurtu, statoriu din urmatórele puncte: 1) „*Angerulu de paza*.” — poesia de A. P. melodia de G. Porumbescu, cantata de corulu vocalu. 2) „*Penesiu Curcanulu*” poesia de V. Alecsandri, declamata de Alesandru Popu, med. I. — 3) „*I. Potpourri, variatiuni de cantece romanesci*” de Candella, esec. pe fortepianu de d.-siór'a Teresi'a Frölich. 4) „*Catra poporulu romanu*” poesia de Petru Dulfu, declamata de Augustinu A. Nicóra juristu IV. — 5) „*O paseri mandre*” (poesia de R. P. trad. de Petru Dulfu, melodia de F. Gumbert,) cantata de d.-r'a Elen'a Popu, acompaniata pe fortepianu de maestrulu I. Iacobi. — 6) „*Canteculu gînteî latine*” de V. Alecsandri, melodia de Candella, instruita pentru coru barbatescu de I. Iacobi, esec. de corulu vocalu alu societatii.

Partea cea mai interesanta a concertului a fostu negresitu canteceulu „*O paseri mandre*” (de su p. 5.) Tonulu placutu si simpaticu alu d.-siórei Elen'a Popu facu impresiune adénca asupr'a ascultatoriloru, si cantarea-i fû urmata de aplause indelungate.

La 10 óre s'a inceputu joculu cu „Ardelean'a.” — In romana si cadrilu au jocalu la vr'o 50—60 parchi. La mediulu noptii 12 juni in costumu tierianescu au executatu joculu istoricu romanu „*Calusierii*” spre cea mai mare placere a privitoriloru. La masa in tempulu pauzei s'au tienutu unu siru de toaste insufletitóre.

Petrecerea durá pana deminétî'a la 6 óre. Au participatu dómnele: Iliesiu, Coroianu, Isacu, Nemesiu, Bohatielu, Comanescu, Podób'a, Oprisiu s. a. si domnisiórele: Elen'a Popu (din Basesci), Emma Popu (din Giláu), Aureli'a Rosiescu, Aureli'a Popu (din Dev'a), Teresi'a Frölich s. a. m. m. — Dintre numerosii óspeti veniti din departare amentimu pre d.-lu deputatu Georgiu Popu (din Basesci), domnii G. Secula, Fr. Hossu Longinu (din Dev'a) si d.-lu Suciú (din S. Cehu.)

E de insemnatu si ace'a, câ oficerii din locu ai armatei comune, — cari precum se scie, la balurile unguresci din carnevalulu acest'a nu fusera invitati din caus'a incidentului Bartha — la balulu romanu au participatu mai toti, in frunte cu generalulu Demel (impreuna cu soçi'a s'a) locoteninti-coloneli s. a.

Clusiu 13/25 Fauru 1881.

X.

REVISTA.

O domnitória — publicista. — Romani'a se pôte mândri cu Princes'a s'a, câ-ci precându domnitórele altoru state 'si petrecu tempulu facându politica de caste séu venându dupa paseri, pre atunci domnitóri'a Romaniei cultiva cu predilectiune carier'a publicistica — literaria! — Asié Alteti'a S'a Regale Princes'a Elisabeta scrie in continuu in diuariale germane „Gegenwart” si „Magazin” articlii din viéti'a soçiale, culturara si literara a Romaniloru, apretiuindu dupa meritu nisuintiele de progresu a Romaniloru si facându cunoscute germâniloru tóte opurile si diuariale romane nou-aparute; — ér' mai decurundu a tradusu pe limb'a germana unu tomu intregu de poesii romane si le-a edatu in Lipsca su pseudonimulu de Carmen Sylvia. O poesia scrisá in limb'a romana, de Princes'a Romaniei Elisabeta, — su titulu „Paz'a Dunareii” s'au publicatu si in „Amiculu Familiei nrulu 8 an. 1878. — La acestea adaugându: semiitulu de affectiune si compatimire ce august'a suverana a Romaniei a doveditu façia de subditii sei la tóte ocasiunile, dara si mai multu cu ocasiunea resbelului cu Turcii, candu ins'asi a legatu ranele bolnaviloru si a alinatu dorerile patimindiloru — nu e mirare câ Dómn'a Romaniei Elisabet'a este astadi-dóra cea mai iubita si mai stimata suverana in tóta Europ'a.

Domnitóriu lu Romaniei Carolu I. fû decoratu de Imperatuliu Germaniei cu *colanulu inaltulu ordinu alu Aquilei Negre.*

Princes'a Dora d'Istria si press'a Americana. D.-r'a Leopoldin'a Keller a benevoitu a ne impartasi urmatórele: In dilele trecute am primitu — scrie diurnalulu „La Staffeta” din Neapole — unu nru din fói'a „Boston Advertiser,” care aduce la cunoscintia amiciloru si adoratoriloru princesei Dora d'Istria sosfrea acesteia in Florencia. — Numit'a fóia descrie caletori'a Princesei la Americ'a dicundu câ la acést'a la indemnatu marea affectiune si admiratiune, care o-a sciutu se-o insufle princes'a Dora d'Istria in Americ'a toturoru acelor'a cari au vedutu-o; si convingerea câ prin acésta descriere face cetitoriloru sei o mare placere.

Astadi ni se tramise o Revista in editiune magnifica, tiparita in Springfield (Massachusetts) intitulata Good Company, Novembre 1880. Vol. 6. nr. 15. cu unu articlu despre Dora d'Istria, subsemnatu de O. M. E. Rowe. Articlulu numitu incepe cu una poesia alui Enricu Heine „Palmulu si Bradulu,” care insufletise pre Dora d'Istria la facerea a dóue tablouri, prin cari la espusetiunea de tablouri din St. Petropole, a cascigatu o medaila. Mai departe face amentire de unele episode din viéti'a princesei: Cum s'a aruncatu in unde pentru a scapá viéti'a institutórei surorei s'ale celei mai mici; — cum s'a suitu pre muntele Mach — unu munte ghiaciosu in Elveti'a — pre care inca neci odata n'a calcatu petioru de omu; apoi vorbesce despre frumseti'a ei clasica, despre profilulu ei curatu, despre ochii ei profundi, cari câte-odata arunca fulgere; despre vócea ei puternica, despre mersulu ei liniscitu si impunatoriu; si despre manterile ei distinsé, ne spune cu câta solemnitate a fostu primita ea la curtile cele mai de frunte ale Europei si cu câta affectiune s'a aretatu façia de dens'a imperatés'a Rusiei, soçi'a imperatului Nicolae, — dupa ace'a enumera o parte din multele si importantele lucrari literarie ale ei, a caroru numeru si materia inuimesce imaginatiunea omului, si ne descopere câ toti acei'a cari o au vedutu si

ăditu au fostu cuprinsi de admirare. In urma pune de modelu femeilor americane nu numai vietî'a ei activa si esemplara, ci si persón'a, tienut'a si caracterulu seu. Adauge apoi: „Ea nu e princes'a de Koltzoff — Massalsky, a carei'a strabuni intemeiara imperiulu Tiariloru, nici numai acea princesa de Ghic'a a carei parenti au datu Romaniei — astadi atât'a de mare — o forma noua..., ci este Dora d'Istria cu opurile si vietî'a ei.“ Si in urma ne spune că se pregatesce o traducere pe limb'a englesă a profundulu studiu filosoficu a Princesei, intitulatu: „Femeile de una femeia,“ care pentru Americane va fi de un interesu deosebitu.

O Conferinta generala a alegatorilor romani din Transilvani'a se va intr'unî la Sibiu in 12 maiu st. n. a. c., spre a hotari tienut'a ce voru se iee Romanii transilvanieni in faĉi'a nŃueloru alegeri de deputati la diet'a Ungariei.

Regatul Ungariei — dupa conscriptiunea din 31 decembre anulu trecut — numera 15,608,723 sufete, — adeca cu 191,396 mai multe decātu cu 10 ani mai nainte.

Necrologu. *Elen'a Vasileviciu* nascuta Nicora, cã soĉia, Mart'a maritata Kober si Sofi'a maritata Pascuovicu, cã sorori, Mihaiu Nicora cã cumnatu, Iulian'a Nicora maritata Filimonu si Sofi'a Nicora maritata Antonescu, cã cumnate, cu anima plina de intristare aducu la cunoscinti'a tuturor celoralalti consangeni, amici si cunoscuti, cumcã prea iubitu loru sociu, frate si cumnatu **Georgiu Vasileviciu** parochulu si protopresbiterulu romanu ortodoxu alu Aradului, in anulu 31 alu serviciulu seu pastoralu, 31 alu fericitei s'ale casatorii si in alu 58-lea anu alu vietiei s'ale, dupa unu morbu scurtu si-a datu sufletulu in manile Creatoriulu, in 10/22 Februariu a. c. in comun'a Sioimosiu. — Remasitiile pamentesci ale repausatulu se voru asiediã spre odichn'a eterna in centerimulu besericei romane ortodoxe in Siri'a [Világos] in 12/24 Februariu 1881, la ôrele 10 inainte de mediadi. — Siri'a, in 10/22 Februariu 1881. — Fia-i tierin'a usiôra!

Deslegarea gaciturei numerice din nr. 2.

Dr. Joanu Vancea de Butês'a.

Bene o-au deslegatu: DŃmnele si domnisiôrele Emili'a Onciu n. Ciavoşchi, Amali'a Popovicu n. Muresianu, Elen'a Popu n. Munteanu, Ann'a C. Popu, Aureli'a Vamosiu, Ludovic'a P. Popu, Valeri'a M. Popu, Elen'a Muresianu, Mari'a C. Popu, Mariĉi Caprariu, Ann'a Campeanu; si domnii **Jeanu Dicu-Decanu**, **Joanu Moldovanu**, **P. Crestineanu**, **Stefanu E. de Cucu**, **Juliu Dragosiu**, **Joanu Hozás**, **Joanu Costinu**, **Virgiliu Brendusianu**, **Isai'a Hentesiu**, **Josifu Romanu**, **Gregoriu Ardeleanu**.

Premiele escrise le-au câscigatu d-n'a Elen'a Popu n. Munteanu si d-lu Gregoriu Ardeleanu.

Deslegarea Logografulu din nr. 2.

Cele 16 cuvinte formate din silabele notate sunt: 1. **Aristofane** 2. **Nisan** 3. **Dëmbovitia** 4. **Rum** 5. **Ebro** 6. **Itamar** 7. **Unire** 8. **Midhat** 9. **Urechia** 10. **Rückert** 11. **Esop** 12. **Sare** 13. **Iosafat** 14. **Auly** 15. **Novembre** 16. **Uhland**; din a caroru litere initiale cetite de susu in josu resulta numele laureatulu poetu **Andrei Muresianu**, êr' din celea finale cetite de josu in susu inceputulu imnulu nationale **Destepta-te Romane!**

Bene l'au deslegatu DŃmnele si Domnisiôrele: Emili'a Onciu n. Ciavoşchi, Veronic'a Liscanu n. Chitta, Ann'a C. Popu, Elisabet'a Romanu, Ludovic'a P. Popu, Victori'a Fogarasianu, Mari'a C. Popu, Ottili'a Casioltianu, Mariĉi Caprariu, Aureli'a Vamosiu, Elen'a Muresianu; si domnii **Isai'a Hentesiu**, **Joanu Dicu-Decanu**, **Joanu Moldovanu**, **Petru Mihetiu**, **Georgiu Tomaiagu**, **Joanu Costinu**, **Mateiu Popu**, **P. Crestineanu**, **Stefanu E. de Cucu**, **Juliu Dragosiu**, **Joanu Hozás**, **Virgiliu Brendusianu**, **Iosifu Romanu**.

Premiale escrise le-au câscigatu domnisiôr'a Elen'a Muresianu si d-lu Iosifu Romanu.

Gacitur'a de siacu din nr. 1 a mai deslegatu-o bine si dlu **Isai'a Hentesiu** din Resinari.

Gacitura numerica.

De **Joanu M. Petranu**.

6, 19, 4, 17, 11, 3.	Trista mŃrte l'a ajunsu Chiar' fiulu seu l'a strapunsu.
7, 21, 20, 5.	TŃta nŃptea-lu insociesce Pre celu ce caletoresce.
10, 4, 15, 18, 21.	E unu plaiu estinsu si latu Cu schintei infrumsetiatu.
15, 2, 12, 5.	In gradina infloresce Si mirosu bunu respândesce.
8, 14, 1, 13, 16.	Catra mine de-i indrêpta Pana 'n sufletu me sagêta.
2, 9, 21.	Zacharulu multu usitatu Cu acest'a-i destilat.
1—21.	Trei eroi de scumpu renume, Trei Romani de falnicu nume, Fratu de cruce 'n ori ce sŃrte: In vietîa cã si 'n mŃrte.

Gacitura patrata.

De **Emili'a Onciu n. Ciavoşchi**.

Din 2 A, 2 E, 2 J, 2 L, 1 M, 1 N, 1 P, 2 R, 2 U, 1 V — se formeze patru cuvinte, a caroru litere initiale cetite de susu in josu, si dela stênga spre drept'a se fia totu acelea.

Cuvintele au se insemne:

- 1.) Una statu in America,
- 2.) Unu nume masculinu,
- 3.) Unu orasiu in Tirolu-Voralberg.
- 4.) Unu soldatu.

— Terminulu de deslegare la ambele gacituri e 15/27 martie. Intre gacitori se voru sortiã icŃne frumŃse si carti pretiŃse.

Post'a Redactiunei.

S. P. D. in **Gy.-V.** — Se va publicã. Cu bucuria ve vedemu cãtu de adese-ori.

I. M. P. in **B.** Se voru publicã, dar' mai antaiu cauta se facemu locu la lucrari mai de multu incurse.

Eugen'i'a si **M.—N.** in **B.** Suntemu intielesi. Salutari cordiali!

I. H. in **R.** S'a indreptatu cum vedeti. 3 fl. primiti.

J. P. R. in **B. inf.** Redact. este acasa. Te poti adresã dara de-a dreptulu...

J. V. P. in **Tecuciu**. Multiemita de bunavoientia. Binevoiti a ne cercetã si cu atari articlii din vietî'a sociala din Romani'a.

D. Gh. in **S.** Dictionariu mare germanu-romanu nu scimu unde se se mai afle; — cã-ci cel'a alui Baritiu-Munteanu s'a pretrecutu totu. Vomu cercã inse pretutalenea si de vomu aflã ve vomu tramite unu esemplariu.

Viena. Vomu primî cu multiemita corespondentiale d.-t'ale.

Cusiu. Ne-ai deoblegã prea multu — comunicãndu ne originalulu novelei din cestiune.

Poesile: Dorobantulu, Vinã êrna, Doina, Pãrafe, Pe dumbrava, Stên'a mea, Adio, Suveneru, O Fasiune — se voru publicã pe rëndu.

Frundia verde de pe dealu... Astea nu te ducu la malu!

Vai unu doru me arde! Si pe mene; si fiendu-cã eu ti-am ascultatulu dorulu d.-t'ale, asculta si d.-t'a pe alu meu: Fii bunu si-mi dã pace, Capulu Calendariu nu-mi face!

La o gura.

Gura rŃsa ce-nfloresce,	Gura plina de-ncantare,
Gura mândra la privitt,	Gura ce-ai margaritare,
Gura ce lumea-'ndulcesce	Gura cu zimbetu cerescu;
Gura de angeru iubitu;	
Gura ce lumea nimesee,	Gura-a gureloru minune,
Gura care m'ai rapitu,	Gura... unu sarutu ti-asiu puhe,
Gura, scumpa candu vorbesce,	Gura... prê multu te iubescu!
Gura ce-ardî necontentu;	

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundietoriu: **Niculae F. Negrutiu.**

Gherl'a, Imprimari'a „Georgiu Lazaru.“ 1881.